

'Spelen in een blaasorkest is tegenwoordig niet meer hip'

Veel mensen zijn druk. Dus hebben ze geen tijd om muziek te maken en veel te oefenen. De blaasorkesten hebben het dus moeilijk. En daar komen de bezuinigingen nog eens bij.

HENRY VAN DER WAL

HARDENBERG

Kunst Na Arbeid tijdens een uitvoering. Van het eens zo bloeiende harmonieorkest zijn nog slechts achttien muzikanten over. FRANK UIJLENBROEK

Waar zijn ze gebleven, de tijden dat de Hardenbergse harmonie Kunst Na Arbeid (KNA) op eigen kracht een machtig en prachtig geluid kon laten horen. Dat kan wel eens tien jaar geleden zijn, denkt bestuurslid Renate Zwiers. Eerst verdwenen de drumband en de majorettes, vorig jaar het jeugdorkest en van het eens zo bloeiende harmonieorkest zijn nog slechts achttien muzikanten overgebleven. Zoals zoveel blaasorkesten rest KNA niets anders dan samen te gaan, met Crescendo in Gramsbergen in dit geval, dat ook al een paar jaar inlevert.

„Er is tegenwoordig zoveel aanbod van wat je kunt doen“, verzucht Zwiers. „Spelen in een blaasorkest is niet meer zo hip.“ En dat is te voelen. De hele trombonesectie is inmiddels verdwenen, andere secties zijn zwaar uitgedund.

Piano

Een repetitie van de nu 112 jaar oude harmonie is als spelen op een piano waarvan een flink deel van de toetsen is verwijderd, vergelijkt Renate Zwiers. „We zijn nooit erg groot geweest, maar een jaar of tien geleden hadden we nog veertig muzikanten en waren alle stemmen bezet. Vooral de laatste vier, vijf jaar hebben we veel ingeleverd. Achttien mensen is echt heel erg weinig. Als we een optreden hebben, moeten we muzikanten lenen.“

Dat doet pijn in een vereniging waarvan vaak hele families en opeenvolgende generaties lid zijn. „Ik zit zelf al vanaf m'n achtste bij KNA. Mijn vader speelt hier ook, net als mijn opa vroeger. De vereniging zit echt in mijn bloed en dan is het moeilijk om te zien dat het achteruit gaat. Je wilt dat patroon doorbreken, maar dat lukt niet echt. Dat is heel frustrerend."

Van alles heeft KNA geprobeerd om het tij te keren. Open dagen, projecten op basisscholen, het was niet genoeg. „Er bleven steeds maar een paar leerlingen over. Niet voldoende om een orkest op te bouwen." De instroom was vorig jaar zo opgedroogd dat het jeugdorkest moest worden opgedoekt. Ook het 'grote' orkest raakt steeds meer leden kwijt. Deze zomer nog onderging de klarinetsectie een aderlating doordat twee jonge muzikanten gelijktijdig vertrokken vanwege studie buiten de regio. Oudere leden stoppen omdat ze er de tijd niet meer voor hebben - of willen vrij maken. „Mensen hebben zo'n druk bestaan tegenwoordig. Als je een instrument wilt bespelen moet je regelmatig thuis oefenen. Dat kost tijd en die moet je wel willen investeren."

Als we een optreden hebben, moeten we muzikanten lenen

De afgelopen tien jaren zijn er meer dan tweehonderd orkesten verdwenen, blijkt uit cijfers van de Koninklijke Nederlandse Muziek Organisatie (KNMO), die bijna alle blaasorkesten vertegenwoordigt. Er zijn er nu nog zo'n 2.300 over, met in totaal ruim 131.000 actieve amateurmuzikanten. Dat zijn er bijna 15.000 minder dan tien jaar geleden.

„Blaasorkesten hebben een imagoprobleem", zegt KNMO-voorzitter Bart van Meijl. „Het beeld van de fanfare die alleen marsmuziek speelt in een pak uit 1800 klopt allang niet meer, maar dat heb je niet zomaar bijgesteld. Daarom zijn we bezig met het opzetten van een landelijke campagne. Blaasorkesten zijn steeds meer podiumorkesten geworden die fantastische concerten geven. Nederland is gidsland in de symfonische blaasmuziek."

Subsidie

Naast een verkeerd imago lijden blaasorkesten volgens Van Meijl ook onder bezuinigingen. Muziekscholen zijn verdwenen, orkesten krijgen minder subsidie. „De hele keten heeft flinke klappen gehad. Het is niet meer vanzelfsprekend dat kinderen in aanraking komen met muziek."

Renate Zwiers hoopt dat door de samenwerking met zustervereniging Crescendo een einde komt aan de 'Verelendung'. Vanaf 3 januari wordt er gezamenlijk gerepeteerd en zal de harmonie eindelijk weer klinken zoals het hoort. Crescendo neemt namelijk onder meer een volledige trombonesectie mee. Dat orkest gaat er ook op vooruit, weet Zwiers. „Zij hebben namelijk helemaal geen baritons en daar hebben wij er dan weer drie van. Ja, we hebben er veel zin in."

Het woord fusie is nog niet gevallen, althans niet nadrukkelijk. „We nemen eerst een jaar de tijd om te kijken hoe het gaat", zegt Zwiers. Maar als het in alle opzichten harmonieus blijft klinken, dan zal het er wel van komen, denkt ze. „Ik kan me haast niet voorstellen dat de muzikanten dan nog terug willen naar de oude situatie."